

Helaas: de defensieve kracht van de Peel-Raamstelling was niet erg groot. Wij komen daar later in dit deel nog op terug maar willen hier vast opmerken dat de stelling geen enkele diepte bezat en voor een hardnekkige, althans langdurige verdediging ook onvoldoende bemand was.¹ Aan de mogelijkheid van die langdurige verdediging twijfelde trouwens generaal Reynders zelf: hij dacht dat het IIIde legerkorps er bij een Duits offensief 'maar een paar dagen . . . drie dagen . . . misschien iets langer, misschien iets korter' zou kunnen standhouden.² Intussen: aan die Peel-Raamstelling werd gewerkt; verder westelijk in Noord-Brabant was vóór de oorlog geen enkele stelling voorbereid; het IIIde legerkorps bleef dus staan waar het stond.

Daar kleefden twee grote bezwaren aan.

Het eerste was, dat men, bezuiden de grote rivieren de hoofdverdediging voerend op de grens van Limburg en Noord-Brabant, het IIIde legerkorps over een grote afstand zou moeten terugnemen wilde men het gebruiken voor de verdediging van het zuidfront van de Vesting Holland. Voor het oostfront van die Vesting had generaal Reynders, zoals wij zagen, het Iste, IIde en IVde legerkorps bestemd; alleen het IIIde zou het zuidfront kunnen bemannen. Maar wat zou van dat IIIde legerkorps nog over zijn indien het, uit de Peel-Raamstelling verjaagd, in volle oorlogstijd over de grote rivieren zou moeten trekken?

Het tweede bezwaar was, dat generaal Reynders, aan de Peel-Raamstelling vasthoudend, de aansluiting met de Belgen en Fransen miste: hun lag die stelling veel te ver naar het oosten. De commandant van het veldleger (onder wie ook het IIIde legerkorps ressorteerde) hield niet op, daarop te wijzen; keer op keer bepleitte hij dat verder westelijk in Brabant, ter hoogte van Den Bosch en Tilburg, een andere stelling aangelegd zou worden – het was een vasthoudendheid waarbij de officieren van de staf van de opperbevelhebber zich, aldus één hunner, tenslotte 'blauw stonden te ergeren', en zij baatte niet: generaal Reynders wilde de Peel-Raamstelling niet bij voorbaat prijsgeven.

Uit het aanleggen van die stelling was al gebleken dat er in vredestijd geen sprake geweest was van enige coördinatie tussen het Nederlandse en het Belgische defensiebeleid. Daartoe kwam het na het uitbreken van de oorlog aanvankelijk evenmin. Waarom niet? België was toch geen oorlogvoerende mogendheid! Maar veel Nederlanders hadden nu eenmaal de neiging, op de Belgen neer te zien; die neiging kwam ook in de hogere kringen van het leger voor.³ Men had er geen sterke behoefte om met Belgen samen te

¹ Getuige H. G. Winkelman, *Eng.*, dl. I c, p. 69. ² Getuige I. H. Reynders, a.v. p. 610. ³ J. G. M. van de Plassche, 29 nov. 1955.